

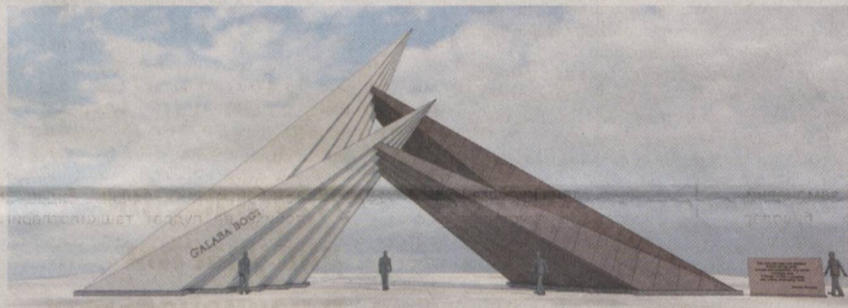
1975 йилнинг 9 май куни буюк Ғалабанинг 30 йиллиги муносабати билан Тошкентда «Номаълум солдат қабри» монумент мажмуаси очилган. Уша куни ёш бола бўлганим учун ота-онамнинг қўлларини ушлаб ана шу мажмуанинг очилиш маросимини томоша қилишга борганим ёдимда.

Уйимиз ҳозирги Мустақиллик майдонидан унчалик узоқ эмасди. Шундай бўлса-да, у ерга етиб бориш ўша куни анча вақтни олганди. Сабаби, бу тарихий воқеани кўриш иштиёқидагилар жуда кўп, майдонга кетаётганлар оқими катта эди. Ёшу қари бахтли ҳаётимиз учун жон берган номаълум ва номи маълум солдатларга ўз эҳтиромини билдириш учун ўша томон ошиқарди.

Отам мажмуага етиб боргунча йўл-йўлакай урушнинг ўша маъшум кунлари ҳақида, фронт ортидаги ҳаёт ҳам жанг майдонлари каби шиддатли ўтганини ҳаяжон билан сўзлаб берганди. Маъмуага келганимизда у ерда кўкси турли нишонлар билан тўла, бир вақтлар навқирон ёшида қақшатқич, суронли жанг майдонларида матонат кўрсатган эркагу аёллар фарзандлари билан «Номаълум солдат қабри»га ҳурмат бажо келтираётганларини, уларнинг кўзларидан оқаётган ёш томчиларини ҳамон энтикиш билан аслайман.

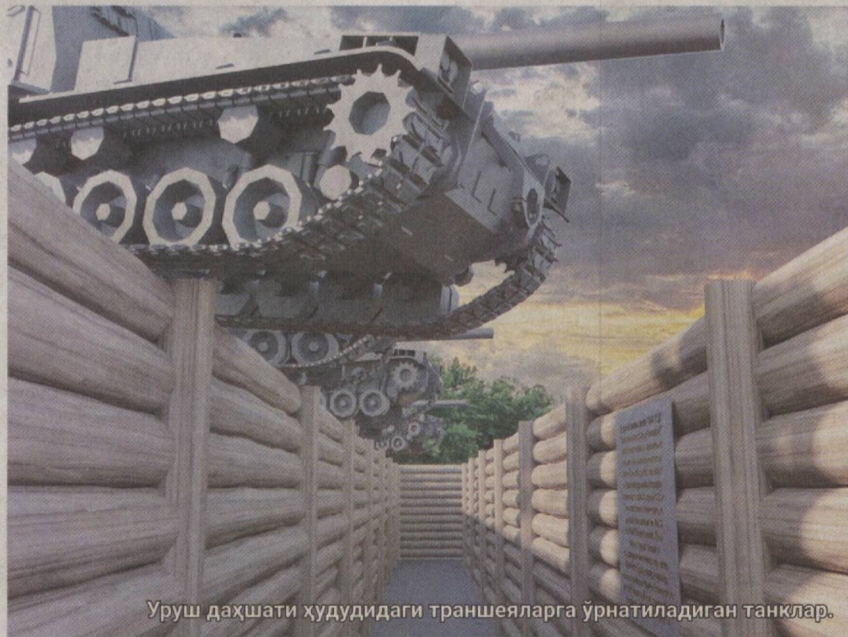
Болалик чоғимизда «Ғалаба боғи» (ҳозирги «International», «Япон боғи», «Tashkentland» ва «Аква» боғи ўрнида бўлган) энг сеvimли боғларимиздан бири эди. Уқувчилик давримизнинг шўх-шодон даври ана шу боғда ўтган десам адашмайман.

Уша ерда Ватан ҳимоясида иштирок этган ўқитувчиларимиз урушнинг суронли даврида жанг майдонларида бўлиб ўтган воқеаларни сўзлаб беришар, бизни шу тинчликни қадрлаб, ўшандай қиргинбарот кунлар бошқа такроланмаслиги учун юртни севишни, уни авайлаб-асрашга доим камарбаста туришимизни ўқитишарди.

Боғ ҳудудига кирувчи рамзий дарвоза.

Уша кунлардан ҳам мана салкам 40 йил ўтди. Бизнинг болалигимиз ўтган «Ғалаба боғи» бузилиб, унинг ўрнига замонавий меҳмонхонаю истироҳат боғлари барпо этилганда, бир энтиккандик. Биз боғнинг бузилганидан эмас, аксинча хотира йўқолиб бораётганидан андуҳ чеккандик. Албатта, замон ўзгармоқда, шаҳримиз янги қиёфа касб этмоқда. Шу сабабли ҳам кўпга эски жойлар бузилишини табиий ҳолдек қабул қилгандик ўшанда. Лекин бир кунмас-бир кун ўша маъшум уруш даврида ҳалок бўлганлар хотирасига яна боғлар барпо этилишига ишонардик.

Уруш даҳшати ҳудудидagi траншеяларга ўрнатиладиган танклар.

2018 йил октябрь ойида Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг Ўзбекистонга ташрифи чоғида муҳтарам Президентимиз 2020 йилда Ўзбекистон Буюк Ғалабанинг 75 йиллигини муносиб кутиб олмоқчилигини, шу муносабат билан Тошкентда «Ғалаба» истироҳат боғи мажмуаси барпо этилиши тўғрисида маълум қилганида, 2019 йилнинг 25 июнь куни Президент Шавкат Мирзиёев Олмазор туманида бўлиб, у ерда барпо этиладиган Ғалаба боғи юзасидан кўрсатмалар берганида дилимиз шукроналикдан ҳис-ҳаяжонга тўлганди.

Иккинчи жаҳон уруши бошланган даврда Ўзбекистон аҳолиси 6,5 миллион киши эди. Шулардан 1,5 миллиондан ортиги урушда қатнашди. Иккинчи жаҳон уруши фронтларида Ўзбекистон аҳолисининг 22 фоизи жанг қилди. Агар аҳолининг ярмини аёллар, болалар ва кексалар ташкил этиши ҳисобга олинса, меҳнатга яроқли аҳолининг 40 фоиздан ортиги фронтда жанг қилган.

иштирок этиб, фашизм устидан қозонилган буюк Ғалабани таъминлашга муносиб ҳисса қўшди.

Ҳозирда 9 май – Ғалаба байрами мамлакатимизда Хотира ва қадрлаш куни сифатида кенг нишонланиб келинмоқда. Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган аждодларимиз хотирасига чўқур ҳурмат бажо келтирилиб, фашизмга қарши жангларда, меҳнат фронтда жонбозлик кўрсатган фахрийларимизга алоҳида эътибор ва эҳтиром кўрсатиш – юртимизда олийжаноб анъанага айланиб қолди.

Ўтган йилнинг июнь ойида Президентимиз Олмазор туманида бўлиб, Ғалаба боғини қуриш концепциясини ишлаб чиқиш бўйича топшириқ ва кўрсатмалар берган чоғида:

– Бу боғ халқимизнинг Ғалабага қўшган ҳиссасини намоён этиши, ота-боболаримизнинг қаҳрамонлигини абадийлаштириши керак. Бу ерда Иккинчи жаҳон уруши муҳити, ватандош-

«Уруш йилларида халқимиз кўрсатган ҳақиқий жасорат ва матонатни кино, театр санъати, бадий-публицистик асарлар, илмий тадқиқотлар орқали кўрсатиш, аҳоли, айниқса, ёшларимизга таъсирчан тарзда етказиш бўйича катта ишлар олиб борилмоқда. Хусусан, Тошкент шаҳрининг Олмазор туманида муҳташам «Ғалаба боғи» бунёд этилмоқда».

(Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасидан).

Ғалаба боғи тарихни

Уларнинг ярим миллиондан зиёди қақшатқич ва қонли жангларда мардларча ҳалок бўлиб, 133 мингга яқини бедарак йўқолди, 60 мингдан ортиқ ватандошимиз эса урушдан ногирон бўлиб қайтди. Буларни унутиб бўларканми?

ларимиз қатнашган жанглар ҳақида маълумотлар акс этиши зарур, – деган эди.

Ана шундай эзгу ишларни изчил давом эттириш, 2020 йили дунё миқёсида кенг нишонланадиган буюк сана – Ғалабанинг 75 йиллик байрамига пухта тайёргарлик кўриш ва уни юксак даражада ўтказиш, Ўзбекистон халқининг жанг майдонларидаги, уруш ортидаги қаҳрамонлиги ва фидокорона меҳнатини, тарихий хизматларини мамлакатимиз ва жаҳон жамоатчилигига етказиш ва абадийлаштириш, ёш авлодларимизни ота-боболаримиз жасоратига муносиб бўлган, бугунги тинч, осойишта ҳаётни асраб-авайлаш ва янада мустақамлашга қодир, жо-нажон Ватанимизга садоқатли инсонлар этиб тарбиялаш мақсадида. Иккинчи жаҳон урушида қозонилган Ғалабанинг 75 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича асосий чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилиб, Тошкентда қурилиши режалаштирилган Ғалаба боғининг концепцияси ҳам қабул қилинди.

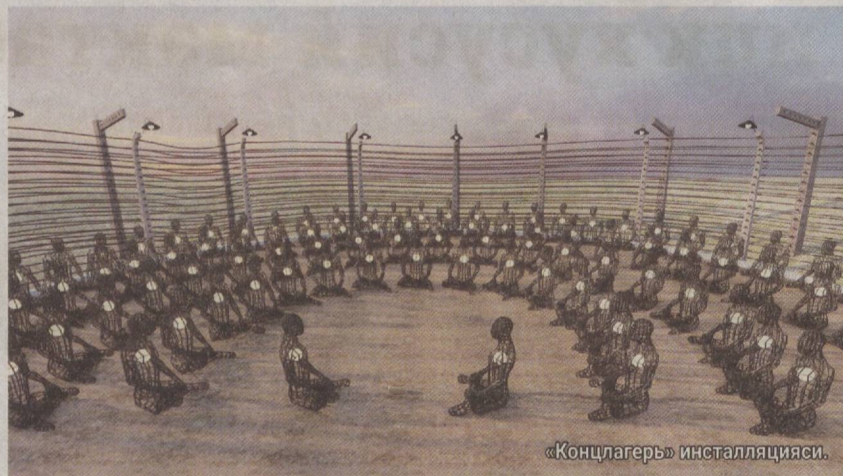
Ғалаба боғи концепциясининг бош ғояси Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг «Биз барчамиз, аввало, униб-ўсиб келаётган ёш авлодимиз фашизм балосига қарши курашда жасур аждодларимиз, кўпмиллатли Ўзбекистон халқи кўрсатган мардлик ва матонатни асло ёди-

Темирйўл вокзали кўринишидаги музей.

дан чиқармаслиги керак» деган сўзларида ўз ифодасини топган.

Юз минглаб навқирон ватандошларимиз жанг майдонларида қон тўкиб, жон бердилар. Уларнинг жасоратидан кам бўлмаган жон фидолик намуналари сифатида фронт ортида ҳам аёллар, кексалар, ёш болалар чинакам қаҳрамонлик кўрсатдилар. Бу сўнмас жасорат халқимиз учун шон-шараф мактаби, ғурур-ифтихор манбаи бўлиб келмоқда.

«Концлагерь» инсталляцияси.

Ғалаба боғини яратиш бўйича концепцияда унинг умумий кўриниши, меъморий тузилиши миллий анъаналаримизга мос бўлиши ҳамда мемориал ёдгорликлар яратиш бўйича жаҳондаги илғор тажрибаларни ўзида мужассам этиши, унинг марказида беш ўғли урушда мардларча ҳалок бўлган Зулфия Зокирова ва унинг садоқатли келинлари сиймосида ўзбек оиласининг умумлашган образини акс эттирадиган «Матонат мадҳияси» деб номланган ёдгорлик мажмуасини юксак ғоявий-бадий савияда яратиш учун энг истеъдодли ва маҳоратли ижодкорлар, меъмор ва мутахассислар жалб этилиши таъкидланган эди.

Ғалаба боғидаги ҳар бир объект ва қурилма, музей экспонатлари орқали халқимиз, айниқса, ёшларни урушнинг даҳшатли оқибатларини ҳеч қачон унутмасликка, бугунги тинч ва осуда ҳаёт, мустақилликнинг қадрига етишга, доимо огоҳ ва ҳушёр бўлиб яшаш, Ватан ҳимоясига тайёр туриш руҳида тарбиялашга устувор аҳамият берилмоқда. Унинг лойиҳасида аҳолининг тарих билан ҳамнафас бўлиб, ўтганлар хотирасини ёд этиши, уларга ҳурмат бажо келтириши, мазмунли дам олиш, оммавий маданий тадбирлар, ижодий учрашувлар, адабий кечалар ўтказиш учун барча шароитлар яратиш кўзда тутилган.

Ғалаба боғининг қандай кўринишида бўлиши ҳақида батафсил маълумотга эга бўлиш мақсадида лойиҳа бош меъмони Гулшоира Магаметовага мурожаат қилди.

Республикамиз ҳудудлари удумларида ёпилган ва урушга отланган йиғитлар тишлаб, хонадонлар деворларига осиб қўйилган ноилар.

